

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Херсонський державний аграрно-економічний університет
Освітня програма	26155 Захист і карантин рослин
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Херсонський державний аграрно-економічний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26155
Назва ОП	Захист і карантин рослин
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мостов`як Світлана Миколаївна, Коваль Геннадій Володимирович, Бакуменко Ольга Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.04.2021 р. – 14.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП http://www.ksau.kherson.ua/files/robochi_programi/202/doc/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%9E%D0%9F%20202%20%D0%9E%D0%A0%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80_%D0%A5%D0%94%D0%90%D0%95%D0%A3.pdf

Програма візиту експертної групи http://www.ksau.kherson.ua/files/robochi_programi/202/doc/202%20%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BE%D0%BD%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BD-%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Захист і карантин рослин» за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» першого рівня вищої освіти (бакалаврського) у Херсонському державному аграрно-економічному університеті (ХДАЕУ) відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, чинному законодавству, Стандарту вищої освіти та чинній Національній рамці кваліфікації, що є обов'язковою умовою для акредитації. Підготовка здобувачів за ОПП здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту». Структура та зміст ОП відповідає вимогам в частині дотримання гуманітарної складової: <https://is.gd/qPcYXv>. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, зокрема через процедури вибору дисциплін, складання індивідуального навчального плану, самостійної роботи, використання елементів дистанційної освіти, виступів на конференціях, вільного вибору місця проходження практики, забезпечення індивідуальної академічної мобільності. Проведена експертиза засвідчує, що обсяг ОП та окремих її освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого рівня вищої освіти. Зміст і структурно-логічна схема ОП дозволяє набувати програмних результатів, що відповідають спеціальності та рівню освіти. У ХДАЕУ створено рівні та прозорі умови вступу на навчання. Правила приймання на навчання є чіткими, без дискримінаційних ознак. На сайті є відповідна інформація щодо Правил прийому на навчання та порядок визнання результатів навчання в інших. ОПП «Захист і карантин рослин» відповідає принципу «академічної свободи». В університеті сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах, що дотримуються в освітньому процесі всіма його учасниками. Людські ресурси в цілому є достатніми. Освітнє середовище – достатньо комфортне. Залучені матеріальні ресурси, дозволяють досягти визначених програмних результатів навчання. Внутрішня система забезпечення якості регламентована відповідними документами ЗВО. Прозорість і публічність діяльності ЗВО є достатньою для формування необхідного рівня довіри. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Захист і карантин рослин», загалом, відповідає наступним критеріям: проектування та цілі ОП, доступ до ОП і визнання результатів навчання, навчання і викладання за ОП, освітнє середовище та матеріальні ресурси, прозорість та публічність. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, науковій, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також прозорості, публічності та доступності інформації для здобувачів. ОП має резерви для удосконалення за наступними критеріями: структура та зміст освітньої програми, навчання і викладання за освітньою програмою, контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність, людські ресурси, внутрішнє забезпечення якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЗВО має належну локальну нормативну базу, яка стосується всієї освітньої діяльності за ОП Захист і карантин рослин; сформульовані цілі програми відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО; при розробці ОП враховано досвід аналогічних вітчизняних та закордонних програм, що підтверджено на відкритій та інших зустрічах; правила прийому на навчання структуровані, викладені чітко і зрозуміло, дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено. Позитивною практикою є розробка Довідника абітурієнта; позитивною та інноваційною практикою є розробка нормативно-правових актів, які регулюють визнання результатів навчання під час академічної мобільності та інформальної освіти (дана позиція не врегульована на державному рівні), які застосовуються за ОП; взірцевою практикою є можливість абітурієнтам подати заяву через освітні центри Крим-Україна (<https://is.gd/qoHDmm>), Донбас-Україна (<https://is.gd/xcothp>), що розміщено на сторінці ЗВО вкладка → Абітурієнту; позитивним є те, що для різних стейкхолдерів розроблені окремі анкети в паперовому та електронному вигляді, в ЗВО здійснюється анкетування здобувачів, викладачів, роботодавців, випускників; конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази законодавства України та внутрішньої ЗВО; до реалізації освітньої програми залучено НПП, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію та наукові публікації за спеціальністю, що відповідає профілю і напрямку освітніх компонентів; до реалізації освітнього процесу активно долучаються професіонали практики, представники роботодавців; НПП підвищують свою кваліфікацію, в тому числі у зарубіжних установах, здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОП методичну і наукову роботу. у ЗВО розроблена і функціонує система академічної доброчесності та приділяється належна увага внутрішньому забезпеченню якості вищої освіти, гарною практикою є формування культури якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої діяльності за ОП; для організації навчання активно використовується навчальна платформа Moodle, та інші сучасні додатки такі як ZOOM, Viber, тощо; позитивною практикою є долучення науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес на ОП, до розробки бази препаратів ГРІНВАЛ <https://greenval.org/>, яка активно використовується в освітньому процесі. запровадження диджиталізація на ОП і загалом в університеті є показником взірцевості та інноваційності; ЗВО має потужну матеріально технічну базу; ОП орієнтована на високоякісну практичну підготовку здобувачів та академічного персоналу, що реалізується через

роботу у лабораторіях, демонстраційних полях, на базі профільних аграрних підприємств, відомих міжнародних компаній та співпрацю з науковими установами України та зарубіжжя; випускова кафедра займає чільне місце у рейтингу кафедр університету (у 2020 році перше місце) <https://is.gd/EJag3J>; взірцевою позицією ОП є багатомовність веб-сайту ЗВО – English, Turkishy, French, German, Russian.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Після ознайомлення з матеріалами справи, співбесіди з фокус групами експерти сформували певні рекомендації задля покращення та удосконалення ОП: - освітній процес у ЗВО та на ОПП Захист і карантин рослин перебуває на етапі постійного його моніторингу та удосконалення. Для поліпшення обізнаності здобувачів у своїх правах і обов'язків експертна група рекомендує запровадити (розробити) Довідник здобувача; - наявна процедура вибірковості вказує на студентоцентризований підхід в організації освітнього процесу, проте експертна група рекомендує розширити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору студентами з більш широкого спектра вибіркових навчальних дисциплін, в тому числі за рахунок дисциплін інших освітніх програм ЗВО; - ЗВО має всі ресурси для впровадження дуальної освіти : активна і плідна співпраця з роботодавцями з урахуванням мінливості сучасного ринку праці. Експертна група рекомендує надалі розвивати дуальну форму, як окремий освітній процес, проте впровадження дуальної форми освіти це питання автономії ЗВО; - у деяких РП рекомендована література не оновлювалася понад 5 років, хоча самі викладачі мають публікації дотичні до ОК за останні роки. Експертна група рекомендує при доопрацюванні робочих програм звернути увагу на оновлення списку рекомендованої літератури та оприлюднення результатів своєї науково-професійної діяльності дотичної до ОК; - продовжити практику щодо популяризації ОПП не лише в межах України, а й закордоном. Надані рекомендації не є недоліками, вони є стимулом для підвищення активностей всіх учасників освітнього процесу за заданим напрямом. Оскільки це сприятиме систематичному аналізу і впровадженню інноваційності для підвищення якості освітньої діяльності за ОП та у цілому в ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОПП «Захист і карантин рослин» є забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі захисту і карантину рослин, здатних до професійного розв'язання виробничих питань рентабельного й екологічно безпечного захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних культур, лісових насаджень тощо від шкідливих організмів, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов з використанням теорій та методів біології та аграрних наук. Цілі ОП є як короткостроковими, так і довгостроковими, що відповідають вимогам ринку праці регіону та передбачають формування фахівця здатного до науково-пошукової діяльності з використанням сучасних методів та технологій як у професійній, так і в початково-науковій сфері (бакалаврського рівня), який володіє знаннями не лише спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», а й суміжних – біологічного, агрономічного профілю. Сформовані компетентності як фахові, так і загальні є підґрунтям для професійної діяльності в рамках диференційованого підходу до розробки і впровадження систем захисту рослин в екстремальних умовах посушливого клімату, а також на зрощуваних землях, залежно від специфічного видового складу шкідливих організмів (дана позиція вказує на регіональні особливості ОП). ОП передбачає багатопрофільну підготовку бакалаврів, що дає змогу здобувачам набути поглиблені знання карантинних та регульованих шкідливих організмів і фітосанітарних заходів їх контролю, що простежується через сформовані ПРН та наповненість ОК. Саме це є реалізацією вимоги ринку праці регіону, враховуючи його прикордонне розташування та активні експортно-імпорتنі торговельні відносини, що вказує у свою чергу на унікальність і професійну оригінальність цієї програми. Цілі освітньої програми корелюють із з місією та стратегією ХДАЕУ (<https://is.gd/JKUELL>), концепцією освітньої діяльності ЗВО, викладеною в Статуті ЗВО (<https://is.gd/4obHze>). Під час зустрічі експертної групи з керівництвом і менеджментом ХДАЕУ було підтверджено, що цілі ОП корелюють зі Стратегією та концепцією освітньої діяльності ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Порядок обговорення ОП та врахування потреб стейкхолдерів регламентується Положенням про освітні програми (<https://is.gd/LGptEV>). ЕГ вважає, що позитивною (взірцевою) практикою є долучення до формування, перегляду ОП Захист і карантин рослин закордонних фахівців, що було підтверджено під час Відкритої зустрічі особисто представниками – Бортман Борис (організація Машав, Ізраїль), Камедько Тетяна (Білоруська державна сільськогосподарська академія, Білорусь). До складу проектної групи ОП від академічної спільноти входять провідні науковці ХДАЕУ: Мринський І. М. (доц., к. с.-г. наук), Марковська О.Є. (проф., д-р. с.-г. наук), Урсал В. В. (доц., к. с.-г. наук), Ревтьо М. В. (к. с.-г. наук, представник ТОВ «Байер»), Замотай Я. В. (здобувачка за ОП). На агрономічному факультеті діє Рада роботодавців, що включає представників від наукових установ і профільних аграрних підприємств (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>). Під час засідань Ради роботодавців здійснюється розгляд освітніх програм, протокол № 8 від 10 лютого 2021 року (<https://is.gd/LH2IZI>). Згідно Положення про анкетування ДВНЗ «ХДАУ» (ХДАЕУ) у ЗВО запроваджено широку процедуру анкетування стейкхолдерів, щодо якості ОП, задоволеності викладання на ОП тощо – «Анкетування здобувачів» <https://forms.gle/dPQyaDPnAHgbs8B8>, «Анкетування випускників» <https://forms.gle/vEBBpZ9tQK8ZHnFXA>, «Анкетування/ опитування роботодавців та представників бізнесу» <https://forms.gle/UeKmv5G8owkL6oRH6>, Анкетування / опитування здобувачів вищої освіти, щодо якості викладання окремої дисципліни» <https://forms.gle/i4jRhKKxbskMv9hg9>. У результаті проведення зустрічей ЕГ переконалась, що моніторинг результатів анкетування учасників освітнього процесу є неодмінною умовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності ХДАЕУ <http://www.ksau.kherson.ua/yakosv/rezulank.html>. Аналіз результатів свідчить про те, що здобувачі проінформовані про зміст та мету ОП та задоволені якістю освітніх послуг. Під час фокус-груп усі стейкхолдери підтвердили участь у формуванні ОП. Зокрема, під час останнього обговорення ОП було запропоновано ввести: Комплексну Курсову роботу з захисту рослин; Комплексну ознайомчу практику зі спеціальності "Захист і карантин рослин", Комплексну навчальну практику з захисту рослин, Іноземну мову за професійним спрямуванням зі збільшенням навантаженням, що сприятиме поглибленому вивченню іноземної мови та успішному складанню іспиту для подальшого навчання в магістратурі. Дані позиції враховані, що простежується в проекті ОП, який знаходиться на обговоренні <https://is.gd/B1fmi9>.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розробники ОП декларують відповідність цілей ОП та програмних результатів навчання тенденціям розвитку спеціальності «Захист і карантин рослин», ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Виразеним є регіональний аспект ОП, що пов'язано зі специфічним географічним розташуванням, а саме прикордонне розташування та активні експортно-імпорتنі торговельні відносини. На зустрічах гарант повідомив, що при формуванні ОП було враховано кращий досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Національного університету біоресурсів та природокористування, Поліського національного університету, УНУС, а також іноземних ОП зарубіжних установ країн-партнерів таких як Білоруська державна сільськогосподарська академія (Республіка Білорусь). Перелік угод про співпрацю – <https://is.gd/48V3mq>. Зокрема, з'ясовано під час зустрічей, що фахівець з навчання персоналу групи компаній «Агроф'южн» Писарева Катерина Геннадіївна та представники академічної спільноти пропонували в обов'язкові компоненти ОП (<https://is.gd/ZZdtch>) додати дисципліну «Карантинна лабораторна експертиза» (ОК 20). Окрім того, відповідно до потреб регіону, було удосконалено змістове наповнення дисциплін, дана позиція була продемонстрована ЕГ на зустрічі 5 Ревтьо О. Я. у системі MOODLE на прикладі ОК04 та ін. Регіональний аспект ОП закладено у її практичну складову, а саме в лекційному й практичному матеріалі ОК, завданнях для здобувачів та гуртку «Захист і карантин рослин» під керівництвом Макухи О. В. У формуванні змісту та цілей ОП брали участь представники провідних аграрних підприємств, навчальних і наукових установ (д.с.-г.н., професор Ключевич М.М., Поліський національний університет; к.с.-г.н., доцент Забродіна І.В., ХНАУ ім. В. В. Докучаєва; академік НААН, д.с.-г.н., професор Вожегова Р.А., Інституту зрошувального землеробства НААН України; к.с.-г.н. Клапін О.О., керівник територіального підрозділу ТОВ «Сингента» в Херсонській обл; д.екон.н., член-кореспондент НААН Дудченко В.В., Інститут рису НААН), експертній групі надані рецензії. Окрім вище зазначеного, ЕГ отримала підтвердження від учасників відкритої зустрічі (Кузнецова К., ТОВ «Грінвал»; Бортман Б., Машав, Ізраїль; Камедько Т., Білоруська державна сільськогосподарська академія, Білорусь; Подрезов І., Сингента, дослідна станція; Паламарчук Д., Інститут рису, завідувач лабораторії захисту рослин; Довбуш О., Інститут рису, старший науковий співробітник лабораторії захисту рослин; Коковіхін С., Інститут зрошувального землеробства, Жукова Л., ХНАУ ім. В.В. Докучаєва; Дудченко В., директор Інституту рису НААНУ), що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. Під час зустрічі з роботодавцями було підтверджено високий рівень підготовки здобувачів і наявність потреби у кваліфікованих наукових кадрах. Вони зазначили відповідність змісту ОП Захист і карантин рослин місцевому ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт ВО до 2018 р. був відсутній, тому ЗВО при формуванні ОП керувався НРК. З 2017 року ОПП були розроблені в межах автономії ЗВО, аналіз цих ОПП дозволяє зробити висновок про відповідність ОК означеним

ПРН, ЗК, ФК. ОПП «Захист і карантин рослин» містить загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» і програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньо-професійної програми. У цілому ПРН ОП до затвердження стандарту відповідають дескрипторам НРК для 6-го кваліфікаційного рівня і відображає їх у дескрипторах – «знання»; широко висвітлено дескриптор «уміння/навички», «комунікація» та «автономія» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>). Аналіз ОПП Захист і карантин рослин 2019 та 2020 рр. дає підстави стверджувати, що перелік компетентностей та результатів навчання за цими ОП відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для першого рівня вищої освіти, Наказ Міністерства освіти і науки України № 1442, від 22.12.2018 р (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/26/202-zakhist-i-karantin-roslin-bakalavr.pdf>). ОП містить співвідношення (у вигляді двох матриць) між освітніми компонентами та визначеними в стандарті результатами навчання, досягненню яких вони сприяють.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» має чітко сформульовані цілі, які загалом відповідають місії та стратегії Херсонського державного аграрно-економічного університету. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання при формуванні ОП визначалися з урахуванням позицій і потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів), з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП врегульовані нормативною документацією. Важливим (взірцевим) аспектом при формуванні ОП Захист і карантин рослин є врахування рекомендацій не лише широкого кола вітчизняних стейкхолдерів, а й долучення закордонних фахівців, що було підтверджено під час Відкритої зустрічі особисто представниками – Бортман Борис (організація Машав, Ізраїль), Камедько Тетяна (Білоруська державна сільськогосподарська академія, Білорусь). Унікальністю і професійною оригінальністю ОП є формування у здобувачів підґрунтя для професійної діяльності в рамках диференційованого підходу до розробки і впровадження систем захисту рослин в екстремальних умовах посушливого клімату, а також на зрошуваних землях, залежно від специфічного видового складу шкідливих організмів (дана позиція вказує на регіональні особливості ОП). ОП Захист і карантин рослин передбачає багатопрофільну підготовку бакалаврів, що дає змогу здобувачам набутти поглиблені знання карантинних та регульованих шкідливих організмів і фітосанітарних заходів їх контролю. Саме це є реалізацією вимоги ринку праці регіону, враховуючи його прикордонне розташування та активні експортно-імпортні торговельні відносини. Відмічається постійне удосконалення освітнього процесу в ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін щодо критерію 1 та його підкритеріїв не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У цілому ОПП та освітньо-професійна діяльність за цією програмою націлені на досягнення результатів навчання у відповідності до Національної рамки кваліфікацій й Стандарту ВО та відповідають визначеному критерію. В ОПП Захист і карантин рослин чітко встановлена ціль і завдання, які відповідають першому освітньо-професійному рівню вищої освіти, є зрозумілими та взаємопов'язаними з місією та стратегією розвитку ХДАЕУ. За проєктування ОПП врахована специфіка регіону, що зумовлює якісну підготовку фахівців кваліфікації «Бакалавр із захисту і карантину рослин». Важливим (взірцевим) аспектом при формуванні ОП Захист і карантин рослин є врахування рекомендацій не лише широкого кола вітчизняних стейкхолдерів, а й долучення закордонних фахівців. Унікальністю і професійною оригінальністю ОП є формування у здобувачів підґрунтя для професійної діяльності в рамках диференційованого підходу до розробки і впровадження систем захисту рослин в екстремальних умовах посушливого клімату, а також на зрошуваних землях, залежно від специфічного видового складу шкідливих організмів (дана позиція вказує на регіональні особливості ОП). ОП Захист і карантин рослин передбачає багатопрофільну підготовку бакалаврів, що дає змогу здобувачам набутти поглиблені знання карантинних та регульованих шкідливих організмів і фітосанітарних заходів їх контролю. Саме це є реалізацією вимоги ринку праці регіону, враховуючи його прикордонне розташування та активні експортно-імпортні торговельні відносини

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП Захист і карантин рослин впродовж 2017-2020 рр. (у кредитах ЄКТС) становить 240 кредитів (на базі ПЗСО); обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти на базі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») становить 180 кредитів, що відображено також у навчальних планах. Аналіз ОП (останньої редакції - <https://is.gd/qyZWQP>), навчального плану та зіставлення їх з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для першого (бакалаврського) рівня і Закону України «Про вищу освіту» (ст. 5) свідчить про відповідність ОП вимогам законодавства для бакалаврського рівня вищої освіти. Розподіл обов'язкових і вибіркового компонентів освітньої програми складає 75% та 25% відповідно. Листом МОНУ № 1/9-120 від 11.03.2015 р. <http://vnz.org.ua/dokumenty/spysok/7470-lyst-mon-ukrayiny--19-120-vid-11032015r> «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін» рекомендовано «Забезпечити викладання дисциплін, що формують компетентності з історії та культури України, філософії, української мови із загальним обсягом не менше 12 кредитів ЄКТС, якщо відповідні дисципліни не є профільними». На ОП вивченню ОК 12, ОК 19, ОК 28 і ОК 32 відведено 15 кредитів ЄКТС. Експертна група дійшла висновку про відповідність ОП підкритерію 2.1.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Під час аналізу ОПП (подальший опис стосується ОП останньої редакції) встановлено, що вона має чітку структуру. Часовий і сутнісний розподіл освітніх компонентів демонструють логічну взаємопов'язану послідовність. Аналіз матриць відповідності програмних компонентів компонентам ОП та забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП у цілому свідчить, що ОК забезпечують досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Перевірено забезпечення програмних результатів відповідними обов'язковими освітніми компонентами, які корелюють із загальними та фаховими компетентностями, що відображено через матрицю відповідності. Разом з тим, експертною комісією виявлено, що ОП 2017 року містить загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки здобувачів за спеціальністю 202 Захист і карантин рослин і програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Надана на запит ЕГ ОП 2017 року не містить структурно-логічної схеми, матриці відповідності та матриці забезпечення програмних результатів. Проте ОПП у ЗВО була впроваджена вперше і введена в дію наказом ректора ДВНЗ «ХДАУ» від 23.12.2016 р. № 6. Порівнявши освітні програми від заснування до сьогодення ЕГ прийшла до висновку, що ЗВО і проектна група стрімко розвивається як у плані удосконалення ОП, так і кадровому, матеріально-технічному і методичному забезпеченні ОП. Після затвердження стандарту кількість ПРН та зміст ОП увідповіднено до стандарту ВО. Реалістичність реалізації ПРН у межах обов'язкових дисципліни за ОП Захист і карантин рослин не викликає сумнівів. НП відповідає опису ОП. ЕГ встановлено розбіжність у кількості ОК, які вивчають здобувачі повного та скороченого терміну навчання, що зумовлено пере зарахуванням останнім кредитів з урахування уже здобутої освіти. Практика перезарахування кредитів з огляду на скорочену форму регламентується Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці (<https://is.gd/jsSft8t>). В ОП останньої редакції підсумкова атестація представлена захистом кваліфікаційної роботи та атестаційним екзаменом. Елективні компоненти (у кількості 59 ВК - <https://is.gd/yufpdI>) дозволяють поглибити фахові знання та наближені безпосередньо до галузі 20 Аграрні науки та продовольство. ОПП орієнтована на високоякісну професійну підготовку здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, демонстраційних полях, на базі профільних аграрних підприємств, відомих міжнародних компаній і співпрацю з науковими та навчальними установами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Експертна група, здійснивши аналіз ОП, встановила, що її теоретичний і практичний зміст повністю відповідає предметній області відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» (бакалаврського) рівня вищої освіти з галузі знань – 20 «Аграрні науки та продовольство» згідно з Постановою Кабінету Міністрів України щодо переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, від 29 квітня 2015 р. № 266. Перелік дисциплін ОП дозволяє досягати поставлених цілей: забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі захисту і карантину рослин, здатних до високопрофесійного розв'язання виробничих питань рентабельного й екологічно безпечного захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних культур, лісових насаджень тощо від шкідливих організмів, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов з використанням теорій та методів біології та аграрних наук.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ЗВО вибір навчальних дисциплін відбувається відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, пункт 15. Сформована в ХДАЕУ необхідна нормативна база, що є підґрунтям формування індивідуальної освітньої траєкторії в здобувачів вищої освіти, зокрема: Положенням про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/olMlkw>) і Положенням про вибіркові дисципліни (<https://is.gd/keenui>). На вебсайті ХДАЕУ міститься каталог нормативних (<https://is.gd/2UWdnd>) та вибіркових дисциплін (<https://is.gd/yufpdI>), РНП й анотації до них, а також додатково силабуси – <https://is.gd/JxxhmP>. Фактично чинна на момент проведення експертизи система формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечує можливість вільного вибору здобувачами вибіркових дисциплін, що було підтверджено як під час інтерв'ювання керівництва, академічного персоналу, так і на зустрічі зі здобувачами вищої освіти. Вибір ОК здійснюється (впродовж грудня поточного року) шляхом заповнення електронної форми для голосування на навчально-інформаційному порталі Університету та за виключення, шляхом написання заяв у паперовому вигляді. Експертній групі було надано: приклади заяв здобувачів на вибір освітніх компонентів (<https://is.gd/bjSHFk>); результати узагальненого анкетування опитування здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 202 Захист і карантин рослин (<https://is.gd/61mdYC>); витяг з Наказу № 61-ст від 05 березня 2021 р. Про затвердження зведених груп для вивчення дисциплін вільного вибору. Мінімальна чисельність студентів в академічній групі з вивчення вибіркових фахових ОК повинна складати не менше 12 осіб. З наведеної інформації зрозуміло, що індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством за ОПП є дієвим. Здобувачі під час зустрічі повідомили про задоволеність своїм вибором, старші курси рекомендують компоненти, які вони вивчали для вивчення молодшим курсам. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів реалізується також через складання індивідуального навчального плану; самостійної роботи; використання елементів дистанційної освіти; виступів на конференціях; вільного вибору місця проходження практики (<https://is.gd/sKlnq>); забезпечення індивідуальної академічної мобільності здобувачів (<https://is.gd/lGpLLx>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Щодо ОП «Захист і карантин рослин» та навчального плану останньої редакції вони передбачають широку практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Кожна дисципліна, окрім ОК 17 Іноземна мова (за фаховим спрямуванням), містить таку форму навчального навантаження, як практичні заняття. В ОП 2020 р. передбачені «Навчальні практики» з : ботаніки; механізації, електрифікації і автоматизації с.-г. виробництва; гербології; землеробства; загальної ентомології; загальної фітопатології; с.-г. фітопатології; с.-г. фітопатології, «Виробнича практика», «Переддипломна практика». За результатами опрацювання робочих матеріалів (навчальні плани, програми практик, угоди з базами практик) та інтерв'ю з роботодавцями та здобувачами вищої освіти виявлено, що передбачена ОПП практична підготовка забезпечує отримання відповідних компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Це досягається шляхом відведення достатньої кількості кредитів на практики – в ОПП 2017, 2018 рр. на неї виділено 26 кредитів, у ОПП 2019, 2020 рр. - 25 кредитів. Організація практик регламентується Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3s2aO2E>). Навчальна та виробнича практики проходить на базі – на базі різноманітних установ та підприємств. Для організації навчальних та виробничих практик як складових освітнього процесу, створено базу практик, яка представлена переліком інноваційних сільськогосподарських підприємств, організацій та установ регіону (<https://is.gd/ItVSB0>). Зміст практичної підготовки відображається в Наскрізній програмі навчальних і виробничих практик (<https://is.gd/1N2yly>), яка відповідає підготовці бакалаврів спеціальності 202 Захист і карантин рослин. У результаті проведених зустрічей зі стейкхолдерами встановлено, що процедура проходження практики забезпечена методичними рекомендаціями і є зрозумілою для здобувачів та керівників практик. Здобувачі вищої освіти під час інтерв'ювання підтвердили, що укладання угоди є обов'язковою вимогою щодо проходження виробничої або переддипломної практики за межами ЗВО (наказ про направлення на виробничу практику №85 ст від 17 квітня 2020 року <https://is.gd/07axEY>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП дозволяє здобувачам сформувати соціальні навички, які визначаються стандартом Вищої освіти. Зміст ОП сприяє набуттю здобувачами таких соціальних навичок, що корелюють за спеціальністю. При співбесіді з НПП та здобувачами, вони підтвердили, що soft skills формуються під час вивчення таких ОК як: філософія; українська мова (за професійним спрямуванням); ділова іноземна мова; іноземна мова (за фаховим спрямуванням); історія суспільства, державності та господарства України, фізичне виховання. Забезпеченню набуття soft skills сприяють такі методи викладання: проблемний виклад матеріалу, пошуковий, робота в парах і малих групах і форм навчання: групова, парна, індивідуальна, семінари, майстер-класи, виступи на масових заходах. Здобувачі та НПП запевнили, що зважаючи на специфіку ОП, вагомого значення для формування soft skills має активна й систематична участь здобувачів у культурно-масових заходах, які мають хореографічне відділення, театральне відділення, вокальне відділення, художнє відділення (<http://www.ksau.kherson.ua/vihrobot.html>), гуртку «Захист і карантин рослин» (<https://is.gd/qJnheI>), міжнародних і всеукраїнських заходах, конференціях (<http://www.ksau.kherson.ua/news-2/naukovods-2/konferenc-2.html>). Під час співбесіди зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що вони здатні до

комунікації, чітко формують та доносять власні думки. Добір soft skills обумовлений особливостями ОП та специфікою майбутньої професійної діяльності здобувачів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для першого рівня вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

У цілому обсяг освітньої програми та її окремих освітніх компонентів адекватно відбиває фактичне навантаження здобувачів. Обсяг ОПП складає 240 кредитів ЄКТС і відповідає затвердженому стандарту. Обсяг часу, що відведений для аудиторного навантаження орієнтовно становить до 1/3 від кредиту ЄКТС та кількість годин на самостійну роботу до 2/3 кредиту ЄКТС, фактичне щотижневє навантаження студентів не перевищує 24 години/тиждень, що відповідає ОС «бакалавр». ОПП та НП збалансовані за видами та формами навчання, а також за часом, відведеним на аудиторну та самостійну роботу. Співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти відповідає Положенню про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/olMkw>), а також у Положенню про освітні програми (<https://is.gd/LGptEV>). Здобувачі вищої освіти за ОП Захист і карантин рослин під час спілкування у фокус-групах повідомляли про відсутність перевантажень та можливість досягнути необхідних компетенцій для успішної роботи за фахом. Обсяг ОПП «Захист і карантин рослин» дозволяє досягти цілей програми та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти не передбачена освітньо-професійною програмою Захист і карантин рослин тому, навчання за дуальною освітою на ОП на цей час не здійснюється. Проте, ЗВО має наміри впровадження даного елемента в навчальні програми. У ХДАЕУ розроблено проєкт Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Херсонському державному аграрно-економічному університеті, який оприлюднено на сайті <https://is.gd/G5APu0> для обговорення і внесення пропозицій стейкхолдерів. Також ЗВО має ресурси для її впровадження: активна і плідна співпраця з роботодавцями, академічною спільнотою, здобувачами, гарантом експертну групу запевнили, що за ОП були присутні елементи дуальної освіти у рамках проєкту «Agrofusion». Фахівець з навчання персоналу групи компанії «Агроф'южн» Писарева К.Г. (зустріч 4 з роботодавцями) підтвердила дану позицію і зазначила, що «компанія виплачує певні кошти здобувачам (інформація не підлягає розголошенню) під час проходження практики». ЗВО активно працює в даному напрямі, проте підтримка на державному рівні також має значення. Надає насаги у подальшій роботі розробка МОН Проєкту наказу «Про затвердження порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті», який розміщено для громадського обговорення (<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-nakazu-pro-zatverdzhennya-poryadku-viznannya-rezultativ-navchannya-zdobutih-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osviti-u-vishij-ta-fahovij-peredvishij-osviti>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів ОПП «Захист і карантин рослин» відповідає стандарту вищої освіти та вимогам законодавства. Зміст ОП має чітку структуру, дає змогу досягти заявлених цілей і результатів навчання. Різноманітність освітніх компонентів, здатних забезпечити як вимоги Стандарту вищої освіти, так і регіональні потреби. ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти та набуття ними соціальних навичок (soft skills). Практична підготовка здобувачів та академічного персоналу реалізується через роботу у лабораторіях, демонстраційних полях, на базі профільних аграрних підприємств, відомих міжнародних компаній та співпрацю з науковими установами України та зарубіжжя. Позитивним є те, що для різних стейкхолдерів розроблені окремі анкети в паперовому та електронному вигляді, в ЗВО здійснюється анкетування здобувачів, викладачів, роботодавців, випускників. Необхідно зазначити, що регулярно відбувається удосконалення ОПП та навчальних планів з врахуванням рекомендацій стейкхолдерів й забезпеченням можливості вільного вибору дисциплін здобувачами та забезпечення відповідності ОП вимогам якості освітньої діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Освітній процес в ЗВО та на ОПП Захист і карантин рослин перебуває на етапі постійного його моніторингу та удосконалення. Для поліпшення обізнаності здобувачів у своїх правах і обов'язків експертна група рекомендує запровадити (розробити) Довідник здобувача. Наявна процедура вибірковості вказує на студентоцентрований підхід в організації освітнього процесу, проте експертна група рекомендує розширити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору студентами з більш широкого спектра вибіркових освітніх компонентів, у тому числі за рахунок дисциплін інших освітніх програм ЗВО. ЗВО має всі ресурси для впровадження дуальної освіти : активна і плідна співпраця з роботодавцями з урахуванням мінливості сучасного ринку праці. Експертна група рекомендує надалі розвивати дуальну форму, як окремий освітній процес, хоча впровадження дуальної форми освіти це питання автономії ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Перелік освітніх компонентів, включених до ОП, їхня послідовність, зв'язки між собою, загалом відповідають визначеному критерію. Вищезазначені позиції у пункті «Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2» мають скоріше рекомендаційний характер для подальшого розвитку та удосконалення освітньої програми. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОПП «Захист і карантин рослин» Критерію 2 на рівні В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ХДАЕУ, зокрема за ОП, що акредитується, розроблені й затверджені рішенням Вченої ради ХДАЕУ (Протокол № 7 від 29 грудня 2020 року), наказом ректора від 29 грудня 2020 р. № 94-ОД (<https://is.gd/Hvy10U>) відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти України в 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274 (<https://is.gd/ENabDN>). У Додатку 6 до Правил прийому міститься інформація про Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ХДАЕУ в 2021 році осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України <https://is.gd/iYzEXS>; Додатку 7 до Правил прийому міститься інформація про Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ХДАЕУ в 2021 році осіб, місцем проживання яких є тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях (<https://is.gd/b6Onr1>). Ліцензійний обсяг набору на ОП за денною формою (40 осіб) вказано у Додатку 1 <https://is.gd/LHaYJ>. Програми вступних випробувань для здобуття ступенів вищої освіти «Молодший бакалавр» (короткий цикл), «Бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти розміщені на сайті <http://www.ksau.kherson.ua/vis/pvv/4995-pvvmolbak.html>, які здійснюються за програмами зовнішнього незалежного оцінювання (<https://testportal.gov.ua/zno-2021-2/>). Інформація, викладена у відповідних розділах сайту ЗВО є загальнодоступною та зрозумілою. Обсяг інформації є вичерпним. На сторінці приймальної комісії офіційного сайту університету для абітурієнтів створено рубрики «Довузівська підготовка», «Олімпіада», «Приймальна комісія», «Правила прийому», «Спеціальності», «Перелік ЗНО», «Державне замовлення», «Вартість навчання», «Вступні іспити», контактна інформація тощо. На сайті є можливість подати заяву через освітні центри Крим-Україна (<https://is.gd/qoHDmm>), Донбас-Україна (<https://is.gd/xcothp>). Правила прийому достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами. Дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У Правилах прийому на навчання в Додатку 4 (<https://is.gd/mGTouu>) для вступу на ОП передбачено врахування таких вагових коефіцієнтів для конкурсних предметів (сертифікатів ЗНО): з української мови й літератури - 0,2; біології -0,5; історії України або іноземної мови, або математики, або географії, або фізики, або хімії - 0,2. Вага атестату про ПЗСО становить 0,5. Специфіку ОП ураховано шляхом надання вищого коефіцієнту конкурсному предмету «Біологія». Мінімальна кількість балів ЗНО для допуску до участі в конкурсі на ОП, визначений у Додатку 2.4 Правил прийому університету, становить по 100 балів для кожного іспиту. Конкурсний відбір для здобуття ступеня вищої освіти Списки вступників, рекомендованих до зарахування, формуються приймальною комісією з ЄДЕБО та оприлюднюються шляхом розміщення на інформаційних стендах та веб-сайті ХДАЕУ у вкладці

«Абітурієнту» (<http://www.ksau.kherson.ua/abiturientu/priymaln/sr.html> ; <https://is.gd/TMuxnl>). Програми фахових вступних іспитів для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на базі освітньо-кваліфікаційних рівнів «Молодший спеціаліст», «Спеціаліст», освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр», ступенів вищої освіти «Молодший бакалавр» знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО <http://www.ksau.kherson.ua/vis/pvv/4994-rvnmolspec.html>. Вступний фаховий іспит проводиться у формі тестового контролю знань, питання висвітлені в програмі враховують особливості ОП. Загальна кількість тестових завдань становить – 50. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. До складу комісії з приймання іспиту входять провідні фахівці спеціальності 202 Захист і карантин рослин і представники проектної групи. На основі отриманої інформації від здобувачів і НПП можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують її особливості.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У нормативній документації ХДАЕУ прописано чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема такими документами є Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/olMlkw>), «Положенням про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» (<https://is.gd/jsSFt8>), Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти у ХДАЕУ та надання їм академічної відпустки» (<https://is.gd/ZeFtgw>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://is.gd/ISlISx>). Положення містять чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчальних досягнень, включаючи підсумкову атестацію і отримання подвійних дипломів. Визнання результатів навчання здійснюється із використанням ЄКТС або іншої системи оцінювання, прийнятої у відповідному закладі освіти. Найвна процедура співвіднесення результатів навчання за різними шкалами оцінювання. Під час проведення фокус-груп здобувачі проявили обізнаність щодо процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та основних регулятивних положень. Під час зустрічі з допоміжними (структурними) підрозділами проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Аверчев О. В. пояснив механізм планування академічної мобільності й алгоритм визнання результатів навчання, здійсненого в рамках академічної мобільності. Під час інтерв'ювання фокус груп здобувачів вищої освіти, академічного персоналу та представників сервісних підрозділів ЕГ встановила, що за ОП є практика запитів на визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, від здобувачів вищої освіти. Здобувач Карпенко А.Л. був поновлений в число здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня третього року денної форми навчання ОПП «Захист і карантин рослин» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у 2019 році. На основі академічної довідки №6/19 від 01.10.2019 р., виданої Приватним вищим навчальним закладом «Новокаховський політехнічний інститут» здобувачу було перезараховано дисципліни (<https://is.gd/A6qAhp>). Оскільки загальнодержавна нормативно-правова база щодо визнання результатів навчання в інших закладах вищої освіти ще тільки розробляється, активну роботу ХДАЕУ із розробки нормативних актів, які регулюють ці сторони організації освітнього процесу, в тому числі й на ОП «Захист і карантин рослин», треба визнати інноваційною, а практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти переконливо вказує на дієвість цих правил.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ХДАЕУ «Положенням про порядок визнання результатів неформальної / інформальної освіти» (наказ ректора від 29.12.2020 р., № 94-ОД). Положення опубліковано на офіційному сайті ЗВО (<https://is.gd/9vjLCD>), є чітким і зрозумілим. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясувалось, що вони обізнані з можливостями використання результатів з неформальної освіти. Як свідчать Положення про стипендіальне забезпечення здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/W1f5Dy>) та Положення про надання матеріальної допомоги та заохочення здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/obyOZV>) та підтверджено під час інтерв'ю, результати неформальної освіти беруться до уваги під час укладання рейтингу здобувачів освіти, при вирішенні питань про призначення стипендії враховуються результати, здобуті у неформальній освіті. Як встановила ЕГ під час зустрічей із здобувачами, практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за даною ОП не було. ЕГ робить висновок про відповідність ОП «Захист і карантин рослин» у контексті підкритерію 3.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Найвні чіткі й зрозумілі правила для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Найвний публічний доступ до документів ЗВО, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих в інших закордонних ЗВО. Правила прийому на навчання структуровані, викладені чітко і зрозуміло, дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено. Позитивною практикою є розробка Довідника абітурієнта

(<http://www.ksau.kherson.ua/ksau/news/5741-2020-12-22-3.html>). Позитивною та інноваційною практикою є розробка нормативно-правових актів, які регулюють визнання результатів навчання в інших закладах вищої освіти, неформальної та інформальної освіти (дана позиція не врегульована на державному рівні). Правила визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти, є дієві і застосовуються за ОПП «Захист і карантин рослин». Програми фахових вступних іспитів для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на базі освітньо-кваліфікаційних рівнів «Молодший спеціаліст», «Спеціаліст», освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр», ступенів вищої освіти «Молодший бакалавр» знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО та щорічно оновлюється. Взірцевою практикою є можливість абітурієнтам подати заяву через освітні центри Крим-Україна (<https://is.gd/qoHDmm>), Донбас-Україна (<https://is.gd/xcothp>), що розміщено на сторінці ЗВО вкладка Абітурієнту. Експертна група прийшла до висновку, що доступ до освітньої програми (не лише громадянам України, а й інших країн світу за рахунок багатомовності веб-сайту) та визнання результатів навчання загалом відповідає критерію А.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін щодо критерію 3 та його підкритеріїв не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Захист і карантин рослин» має високий рівень узгодженості з якісними характеристиками за усіма підкритеріями Критерія 3. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОПП «Захист і карантин рослин» Критерію 3 на рівні А.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз відповідності ОП цьому підкритерію здійснювався на основі розгляду матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання результатів анкетувань студентів, бесід зі здобувачами освіти, НПП, роботодавцями. Освітній процес здійснюється згідно «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/olMlkw>). Інформація одержана із відомостей про самооцінювання ОП та проведених бесід свідчить про те, що для досягнення програмних результатів використовуються такі методи навчання: лекція, лабораторні і практичні заняття, самостійна робота (індивідуальне завдання, контрольна та курсова роботи), практична підготовка (<https://is.gd/slKlnq>). Контрольні заходи у формі поточного контролю, семестрових залків та екзаменів, згідно «Положення про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» <https://is.gd/zwkyB8>. Ця інформація висвітлена у робочих програмах і силабусах (<https://is.gd/iZSvIx>, <https://is.gd/oZA6AA>). Практично для всіх освітніх компонентів використовуються як традиційні (словесний, практичний, наочний), так і інноваційні методи навчання і викладання (візні заняття, презентації). Досягненню програмних результатів навчання сприяє використання на ОП інформаційно-комунікаційних технологій, роботи системи Moodle (<https://is.gd/BqksHQ>), мультимедійних лекцій, дистанційного навчання. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Про це свідчать: розподіл дисциплін на обов'язкові й вибіркові, що прописано у «Положення про вибіркові дисципліни» (<https://is.gd/keenui>). У інтерв'ю здобувачі повідомили про підтримання свободи слова, вільне поширення знань та інформації, добровільність участі у проведенні наукових досліджень та публікацію їх результатів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Зустріч зі здобувачами освіти дозволила встановити, що їм своєчасно та у доступній формі доводиться до відома інформація щодо мети, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання. Інформація викладена доступно і є зрозумілою. Навчальна робота проводиться у певні терміни та в часових межах згідно з розкладом (<https://is.gd/NIRoDj>). Критерії оцінювання студентів за кожним компонентом описані у робочих

програмах (<https://is.gd/1WEmq2>) та силабусах (<https://is.gd/oZA6AA>). Інформування здобувачів про оцінювання проводиться на кожному першому занятті із дисципліни, зустрічі з куратором. Крім того, інформація оприлюднюється представниками студентського самоврядування, деканату та кафедр. Всі положення, що стосуються освітнього процесу знаходяться у вільному доступі на сайті університету (<https://is.gd/fnVn1x>). У ЗВО забезпечено безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до відповідних інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та реалізації наукової та викладацької діяльності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Значна увага при реалізації ОП приділяється науковим дослідженням. Освітні компоненти включені до ОП «Захист і карантин рослин» формують науковий світогляд здобувачів. Серед обов'язкових компонент є дисциплін «Основи наукових досліджень у захисті рослин», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія». НПП провадять наукові дослідження в рамках науково-дослідних тем «Стратегічні напрямки розвитку адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур за умов обмеженості природних і матеріальних ресурсів» (№0117Uo06764); «Сучасні аспекти інформатизації сільськогосподарського виробництва на основі моделювання та прогнозування продукційних процесів у агроєкосистемах» (№0120U100997) (<http://www.ksau.kherson.ua/naukovods.html>). Інформація підтверджується даними наведеними у CV (резюме). У ЗВО виконуються наукові дослідження за госпдогвірною тематикою. У ЗВО реалізовується можливість використання матеріально-технічної бази для спільних досліджень здобувачів та НПП. На зустріч зі здобувачами в інтерв'ю вони повідомили, що одержують інформацію про ОП з різних джерел, активно використовують надані можливості і долучаються до наукових досліджень та підготовки публікацій сумісно із НПП. В університеті створено умови для проведення наукових досліджень та отримання практичних навичок. Працює студентський науковий гурток керівник доцент Макуха О.В. (<https://is.gd/qJnheI>) ; функціонує Школа аграрного лідера (<https://is.gd/fOUTT8>). Результати спільної праці здобувачів та НПП, одержані в процесі наукових досліджень публікуються у фаховому виданні Таврійський науковий вісник (<https://is.gd/oqx36l>). Здобувачі активно беруть участь у міжнародних, всеукраїнських та студентських конференціях (<https://is.gd/SdP4eg>; <https://is.gd/FMz3cx>, <https://is.gd/tIv5lJ>, <https://is.gd/quGDoY>, <https://is.gd/trrR2P>, <https://is.gd/zry4V9>, <https://is.gd/r4uS8y>. Проведення польових і лабораторних досліджень відбувається за активної участі не тільки НПП, а і здобувачів освіти. Важливою ланкою в процесі навчання є функціонування лабораторій: (агрономічних досліджень, вегетаційних досліджень, агрохімії, ґрунтознавства, сільгоспмашин, контрольно-насіневої, захисту рослин та фітосанітарного моніторингу). Встановлена і працює власна метеостанція iMetos3.3. У ЗВО створені і функціонують Навчальна теплиця, Навчальний розплідник нішевих плодкових культур, Колекційний розплідник сільськогосподарських культур, дослідне поле площею 840 га. Вони є базою для навчальних, предметних практик та наукової роботи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освітніх компонентів в т.ч. робочих програм навчальних дисциплін відбувається щорічно на основі включення до їх структури найбільш актуальних і новітніх досягнень в галузі захисту і карантину рослин, та наукових здобутків самих викладачів. Вони підкріплені публікаціями у вітчизняних та зарубіжних фахових виданнях, монографіями, навчальними посібниками, і методичними рекомендаціями, що виходять із друку. Інформацію про видання розміщено в репозитарії <https://is.gd/LvMwto>, та на сайті наукової бібліотеки ХДАЕУ <https://is.gd/cOVbBR>. Робочі програми, оновлюються з урахуванням результатів моніторингу побажань роботодавців і здобувачів на основі «Положення про освітні програми» (<https://is.gd/EIo3L8>), «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/olMlkw>), «Положення про силабус навчальної дисципліни» (<https://is.gd/C9erfx>). (Рішення Вченої ради ХДАЕУ протокол від 29.12.2020 року № 7). Методичне забезпечення оновлюється не рідше як раз в три роки. «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://is.gd/EUTDJO>), регламентує розробку та оновлення ОП у ХДАЕУ. Інтерв'ю зі здобувачами, аналіз результатів анкетувань дозволили зробити висновок про досить високий рівень задоволеності студентів методами та способами навчання і навчальним процесом загалом. Рівень кваліфікації викладачів достатньо високий та постійно вдосконалюється, навчальний матеріал подається зрозуміло. НПП мають відповідну кваліфікацію, активно провадять наукову і методичну роботу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Діяльність ХДАЕУ у сфері інтернаціоналізації провадить «Сектор міжнародних відносин». Його діяльність регламентується «Положенням про сектор міжнародних відносин Херсонського державного аграрно-економічного університету» (<https://is.gd/EUTDJO>), Затверджене рішенням Вченої ради ХДАЕУ протокол від 25.02.2021 року № 8. У рамках міжнародної кредитної мобільності університетом заключено Меморандуми про співпрацю з : Даугавпільським університетом (Латвія), Менонітською Асоціацією Економічного Розвитку (MEDA) (Канада), ГО «Інститут Міжнародного Академічного та Наукового Співробітництва» (Україна), Study Action Inc. (Канада), Державним університетом Огайо (США), ЗО «Білоруська державна сільськогосподарська академія» (Білорусь), ПП

Agrosuccess (Данія), Ленкаранським державним університетом (Азербайджан), Аграрним Університетом Пловдива (Болгарія), Університетом Текірдаг Намик Кемаль (Туреччина) (<https://is.gd/48V3mq>). Білоруська державна сільськогосподарська академія» (Білорусь), отримала наукові та навчальні видання НПП університету в рамках співпраці (<https://is.gd/4itUkk>). НПП, які залучені до реалізації ОП беруть участь у виїзних практичних заняттях (<https://is.gd/jpL9V7>) та круглих столах міжнародного рівня (<https://is.gd/4aazzw>). У ЗВО організовано процес із надання можливості НПП мати вільний доступ до наукометричних баз даних Web of Science, Scopus. На основі відомостей про кадровий склад, виявилось що у переважній більшості НПП є ідентифікатори автора у базах даних Web of Science, Scopus та профіль Google Scholar та публікації у наукометричних виданнях.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ХДАЕУ дбають про те, щоб здобувачі вищої освіти були вчасно і достатньо проінформовані про особливості ОП. Форми та методи навчання й викладання сприяють досягненню мети і завдань, що заявлені в ОП. Вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. На основі інформації одержаної у бесідах із фокус-групами, можна стверджувати, що у процесі здійснення ОП відбувається поєднання навчання та дослідницької діяльності, завдяки активній участі здобувачів у наукових конференціях, роботі наукових гуртків, написанні наукових статей і проєктів. НПП мають відповідну кваліфікацію, постійно її вдосконалюють, виконують методичну і наукову роботу покликану забезпечити ефективність функціонування ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендує посилити методи креативного навчання. Всебічно використовувати дослідне поле, навчально-дослідні ділянки та Навчальний розплідник нішевих плодкових культур для проведення практичних і лабораторних занять із фітопатології, ентомології, гербології та ін. Саме такі заняття сприяють поглибленню фахових знань і навичок. Одним із них є виявлення та ідентифікація в польових умовах шкідників, бур'янів, типових і нетипових проявів хвороб, у різні фази розвитку рослин. Використовуючи дані діючої у ХДАЕУ метеостанції, здійснювати моніторинг впливу на шкідливі організми змін у кліматичних умовах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Методи та форми, за допомогою яких реалізовується навчальний процес в більшості сприяють досягненню результатів заявлених у програмах навчальних дисциплін та ОП в цілому. В цілому вони мають відповідність студентоцентрованому підходу, принципам академічної свободи. Студенти не обмежені у виборі тем та напрямів наукової роботи на основі якої виконують наукові дослідження та публікують їх результати. Викладачі, що здійснюють ОП мають відповідну кваліфікацію, плідно працюють над виконанням наукової і методичної роботи. За критерієм 4 ОП відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ХДАЕУ контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти та критерії оцінювання регламентуються відповідними положеннями «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/olMlkw>), «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій» (<https://is.gd/jmrJP8>), «Положення про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://is.gd/zwkyB8>). При побудові системи оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти враховані принципи Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), що включає в себе різні види контролю. Особливості, форми та терміни контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП визначається навчальним планом. Уся інформація відносно контролю чітко і зрозуміло відображена у Робочих навчальних програмах дисциплін, оприлюднених на сайті університету (<https://is.gd/iZSvlx>). У процесі бесіди зі студентами, вони повідомили, що інформація про форми

і методи контролю доводиться до відома здобувачів вищої освіти на перших заняттях із дисципліни, на зустрічах із кураторами та студентським самоврядуванням. Повідомляється про доступність інформації на сайті університету. Студенти мають змогу здійснювати навчання дистанційно, працює система Moodle та інші. В ЗВО загалом і на ОП «Захист і карантин рослин» практикують анкетування з метою збору та аналізу інформації про чіткість і зрозумілість заходів контролю знань, згідно «Положення про анкетування» (<https://is.gd/qd48GD>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» атестація проводиться у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену. Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», був прийнятий після ліцензування та впровадження в ЗВО ОП «Захист і карантин рослин». У ЗВО здійснювали атестацію здобувачів вищої освіти у формі атестаційного екзамену. Після затвердження «Стандарту...» до ОП були внесені відповідні зміни.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Про порядок проведення контрольних заходів, їх доступності для всіх учасників освітнього процесу, здобувачі повідомляються заздалегідь. В процесі бесіди зі студентами, отримано підтвердження цієї інформації. Забезпечення неупередженості екзаменаторів, попередження та врегулювання конфліктів інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів прописані у відповідних положеннях: «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/olMlkw>), «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій» (<https://is.gd/jmrJP8>), «Положення про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://is.gd/zwkyB8>), «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://is.gd/EUTDJO>), Положення про Сектор забезпечення якості освіти (<https://is.gd/2OoVpD>), «Положення про Комісії з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами» (<https://is.gd/ArcO2E>), Кодекс академічної доброчесності (<https://is.gd/ubaSFM>). В напрямі запобігання та врегулювання конфлікту інтересів працює студентське самоврядування (парламент) «Положення про органи студентського самоврядування» (<https://is.gd/HbpMBI>). Здобувачі, які з різних причин не з'явилися на екзамен чи одержали незадовільну оцінку мають право на перескладання його в день визначений індивідуальним графіком. Представники студентського самоврядування позитивно оцінили об'єктивність екзаменаторів. Форма складання екзаменів і заліків чітко висвітлені у робочих навчальних програмах дисциплін. Під час зустрічей із фокус-групами було вказано, що випадків конфліктних ситуацій, які стосувалися об'єктивності оцінювання та застосування процедур врегулювання конфліктів за час реалізації ОП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Усім внутрішнім стейкхолдерам повідомлено про необхідність дотримання академічної доброчесності під час реалізації ОП. Стандарти й процедури прописано в положеннях: «Положення про порядок перевірки наукових, навчально-наукових, навчально-методичних матеріалів на наявність плагіату» (<https://is.gd/P6PkSa>), «Положення про Комісії з академічної доброчесності й університетську Комісію з етики та управління конфліктами» (<https://is.gd/ArcO2E>). Веб-сайт університету містить розділ Академічна доброчесність (<https://is.gd/SvSMKE>). На ньому інформація про: вимоги МОН України, сервіс перевірки Unicheck (<https://is.gd/ZsdzQy>), методичні рекомендації, декларація здобувача вищої освіти і декларація НПП, протоколи засідання комісій з етики та академічної доброчесності, інша інформація цього напрямку. На зустрічах зі студентами та НПП, вони незалежно підтвердили, що освітній процес на ОП «Захист і карантин рослин» здійснюється з дотриманням принципів толерантності, рівності прав та можливостей. Процедури вирішення конфліктних ситуацій чіткі і зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти мають можливість скористатися «Скриньками довіри», що розміщені у доступних місцях і регулярно відкриваються спеціальною комісією (представники студентського парламенту і ректорату) для вчасного реагування на сигнали. Є можливість звернення і через електронну пошту. Про важливість популяризації академічної доброчесності іде мова на засіданнях кафедр, вченій раді та при анкетуваннях. Зворотний зв'язок забезпечено функціонуванням електронної пошти metodotdel85@ukr.net. Випадків недотримання принципів академічної доброчесності відмічено не було, тому і не виникла потреба їх вирішення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Вимоги до проведення підсумкових контрольних заходів мають чіткі і зрозумілі формулювання. Вони оголошуються викладачем на першому занятті та описані у робочій навчальній програмі дисципліни. Політика дотримання академічної доброчесності та контроль за цим регламентуються відповідними положеннями, є зрозумілими і обов'язковими для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО діє офіційна система перевірки робіт на доброчесність «Unicheck». Завдяки активній інформаційній політиці, просвітницькій діяльності, нормативній базі система забезпечення академічної доброчесності – дієва.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На сьогоднішній день за ОП захист і карантин рослин не виконувалися кваліфікаційні роботи («Стандарт...» затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 22.12.2018 р. № 1442). Після затвердження Стандарту ОП у відповідності з ним. Експертна група не виявила інноваційності, взірцевості та унікальності за критерієм 5.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Після аналізу рівня відповідності критерію 5, бесіди зі здобувачами вищої освіти та НПП та аналізу роботи відповідного відділу Наукової бібліотеки, експертна група прийшла до висновку, що ОП має рівень відповідності В. Враховуючи обізнаність здобувачів та НПП щодо принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Опрацьована інформація щодо кадрового забезпечення освітнього процесу ОП «Захист і карантин рослин» свідчить, що в основному НПП відповідають тим освітнім компонентам, які вони викладають. Це дипломи про вищу освіту, дипломи, що засвідчують науковий ступінь та атестати про вчені звання. Крім того, наявні друковані праці, що мають відповідність з освітніми компонентами для напряму 202 «Захист і карантин рослин». Таким чином забезпечується досягнення програмних цілей і завдань при реалізації ОП. Усі НПП регулярно проходять підвищення кваліфікації згідно «Положення про підвищення кваліфікації» (<https://is.gd/r8exoj>). Вже у 2021 році штатні НПП кафедри ботаніки та захисту рослин у кількості 6 осіб пройшли підвищення кваліфікації зі спеціальності «Захист і карантин рослин» в Інституті захисту рослин НААН. Інформація про підвищення кваліфікації одержана із «Відомостей про самооцінювання» засвідчена НПП в ході зустрічі та підтверджується пакетом документів наданих у відповідь на запит експертної групи (<https://is.gd/pmg7SH>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Згідно «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними контрактів» (<https://is.gd/eKR0TR>) відбувається конкурсний добір викладачів. На зустрічі із сервісними структурними підрозділами та НПП встановлено, що інформація відносно конкурсного добору оприлюднюється завчасно, в засобах масової інформації та на сайті університету. Конкурс проводиться за участі конкурсної комісії. Висновок про відповідність претендента вимогам ухвалюють на засіданні кафедри з врахуванням: наявності вищої освіти з галузі знань що відповідає профілю кафедри. Мають значення науковий ступінь і вчене звання, наявність і перелік наукових праць та фахових публікацій у наукометричних базах даних Web of Science, Scopus, EBSCO. Для проведення конкурсу на заміщення вакантних посад Університету

утворюється конкурсна комісія. Рейтинг викладачів визначається згідно «Положення про рейтингове оцінювання наукової та інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників», (<https://is.gd/XOFNO1>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Здобувачі і НПП мають можливість проведення наукових досліджень на базі установ та організацій з якими заключені договори / підписано меморандуми (<https://is.gd/1sgCXX>), це знайшло підтвердження і в інтерв'ю з усіма учасниками ОП. Крім того здобувачі можуть проходити практику на підприємствах, згідно з укладеними договорами. На ОП проводяться виїзні заняття (<https://is.gd/n33kpu>, <https://is.gd/jpL9V7>, <https://is.gd/B22dJz>, <https://is.gd/9PCH2T>), ЗО мають можливість відвідувати Дні поля (<https://is.gd/IxoXCW>). У розробці ОП брали активну участь роботодавці, здійснюючи процедури внутрішньої якості. Дудченко В.В. – директор Інституту рису НААН України; Каплін О.О. – керівник підрозділу відділу продажів, Херсон, Сингента Україна; Ревтьо М.В. – експерт з демонстраційних досліджень ТОВ «Байер»; Писарева К.Г. – фахівець з навчання персоналу групи компаній «Агроф'южн»; Йосипенко І.В. – заступник директора СГП ТОВ «Злато Таврії». Своєю зацікавленістю та активну участь у розробці ОП, вони підтвердили під час он-лайн бесіди.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно з відомостями про кадрове забезпечення ОП, викладання дисциплін «Фітосанітарний моніторинг та прогноз розвитку шкідливих організмів»; «Загальна фітопатологія»; «Сільськогосподарська фітопатологія» здійснюється член-кореспондентом НААН за спеціальністю «Захист рослин», директором Інституту рису Дудченком В.В., член ради роботодавців (<https://is.gd/vI8I2w>). Представники компаній, що активно працюють в аграрному секторі України періодично читають лекції та проводять змістовні зустрічі зі здобувачами вищої освіти та НПП (<https://is.gd/iNXfrb>), <https://is.gd/nKZwgK>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НПП, що провадять освітній процес на ОП 202 «Захист і карантин рослин» підвищують кваліфікацію як згідно з графіком стажувань, так і поза ним. Дана інформація висвітлена в додатку до СО, який кадровий склад та було озвучено на зустрічі із фокус-групою представників сервісних підрозділів, академічного персоналу. Інформація про проходження підвищення кваліфікації НПП розміщена на сайті університету. У ХДАЕУ діє «Положення про підвищення кваліфікації» (<https://is.gd/r8exoj>), де регламентується ця сфера діяльності. НПП підвищують кваліфікацію і поза графіком.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Відповідно до Статуту і Колективного договору (<https://is.gd/RUZy3w>), визначено порядок заохочення працівників.. У Колективному договорі прописано застосування моральних і матеріальних заохочень: подання на державні нагороди; державні премії; присвоєння почесних звань. На зустрічі із фокус-групами, інформація знайшла підтвердження. Матеріальне і моральне стимулювання НПП у ХДАЕУ здійснюється на основі рейтингу відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання наукової та інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників» (<https://is.gd/XOFNO1>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури добору НПП у ХДАЕУ прозорі та публічні. Університет має дієву систему рейтингу НПП та їх заохочення. Система професійного розвитку викладачів ЗВО включає в себе: програми підвищення кваліфікації, участь у відповідних міжнародних фахових програмах. Професійна та академічна кваліфікація НПП належного рівня, відповідає цілям та програмним результатам навчання. Роботодавці беруть участь в освітньому процесі ОП з готовністю та на взаємовигідних умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендовано розширювати коло практиків-лекторів, залучати їх до викладання практичних занять та проведення семінарів. У процесі зустрічі із допоміжними (сервісними) структурами виявилось, що не досить висвітлені питання матеріального заохочення Гарантів ОП. Рекомендується зазначити в нормативних документах ЗВО мотивацію гарантів ОП за виконання обов'язків. Рекомендується сприяти залученню роботодавців до освітнього процесу особливо в умовах карантину в он-лайн режимі. Вдосконалювати ситему матеріально заохочення НПП. Слідкувати за оновленням інформації про здобутки та напрацювання НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Конкурсний добір викладачів є процедурою прозорою і відкритою. НПП, що залучені до реалізації ОП «Захист і карантин рослин» мають професійну та академічну кваліфікацію, що забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання. В реалізації освітнього процесу на ОП періодично беруть участь роботодавці, досвідчені професіонали, експерти галузі. В університеті діє система професійного удосконалення викладачів. Проведене оцінювання підкритеріїв критерію 6 «Людські ресурси», які забезпечують реалізацію ОП знаходиться на достатньому рівні. Експертна група прийшла до висновку, що за критерієм 6 ОП відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ХДАЕУ один із провідних закладів вищої освіти Півдня України, що був заснований у 1874 році. До структури ЗВО входять п'ять факультетів: агрономічний (АФ), біологотехнологічний (БТФ), архітектури та будівництва (ФАБ), рибного господарства та природокористування (ФРГП) та економічний (ЕФ); наукова бібліотека, 21 кафедра; 6 провідних наукових шкіл; Скадовський технікум ХДАЕУ; дослідно-виробнича дільниця; сучасна навчально-лабораторна база; навчально-науковий центр «Інститут післядипломної освіти та дорадництва»; Центр довузівської підготовки та міжнародної освіти, навчально-виробнича майстерня, навчальний розплідник, 5 навчальних корпусів, 5 гуртожитків, три музеї, власна автономна котельня, спортивний комплекс, водна станція на р. Дніпро, відокремлений структурний підрозділ «База відпочинку «Колос» на березі Чорного моря (<https://is.gd/vr6kfg>, <https://is.gd/IyDmZq>, <https://is.gd/Oluizs>, <https://is.gd/mo7Ltc>, <https://is.gd/3hbWuw>). ХДАЕУ є потужним центром розвитку спорту і фізичної культури міста (<http://www.ksau.kherson.ua/fizksport.html>). Працюють 23 наукових гуртка, у т.ч. 4 на Агрономічному факультеті – Землероб, Грунтознавець-агрохімік, Захист і карантин рослин, Майстерня аграрія (<https://is.gd/CMZJw7>). У 2011 році при ХДАЕУ була створена навчально-дослідна виробнича дільниця (НДВД): всього землі с.-г. призначення 860,6 га, із них рілля 778 га (<https://is.gd/3hbWuw>). Закладено колекційну ділянку зернових, зерно-бобових, круп'яних, олійних культур і злакових трав, проводяться дослідження з випробування сортів озимої пшениці, ярих і озимих ячменів. Уведено в експлуатацію навчальну теплицю площею 190 м². Також ОП має широке коло баз практик здобувачів ВО (<https://is.gd/hd3pID>). Використовується сучасне обладнання та програмне забезпечення (стор.33-40, <https://is.gd/vr6kfg>). Інфраструктура університетського містечка добре розвинута, що підтвердили усі стейкхолдери та онлайн огляд матеріально-технічної бази. Спілкуючись із різними групами стейкхолдерів і аналізуючи документацію та сайти ЗВО ЕГ дійшла висновку, що ОП Захист і карантин рослин добре забезпечена матеріально-технічною базою, навчальними підручниками, посібниками, науково-методичними розробками, інформаційними та бібліотечними ресурсами (<https://is.gd/zVN5wo>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, навчального (веб-середовище Moodle) та наукового середовища, інформаційних ресурсів і мережі інтернет (<https://is.gd/jomWkS>, <http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/>, <http://dspace.ksau.kherson.ua/>, <https://is.gd/XPE2PW>, <https://is.gd/VdxM1v>, <https://is.gd/jomWkS>, <https://ksaeu.kherson.ua/uk/naukova-biblioteka/>). Дану інформацію також підтвердили на відповідних зустрічах усі стейкхолдери. Розробляються Стратегії розвитку Херсонського державного аграрно-економічного університету, де зазначається поліпшення матеріально-технічного оснащення, інфраструктури ЗВО та іміджу університету на національному й світовому рівнях (<https://is.gd/JKUELL>). За потреби, всі залучені до навчального процесу, мають право подавати заявки щодо поліпшення матеріально-технічних ресурсів і ЗВО їх виконує.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

При спілкуванні з гарантом та допоміжними структурними підрозділами ЗВО, ЕГ виявила, що університетом дотримуються норми безпечного навчального, наукового та виробничого процесу. ЗВО проводяться інструктажі з дотримання правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони праці, ведуться журнали їх обліку, є кураторські години. На базі кафедри загальнооекономічної підготовки працює Психологічна служба (кер. Виноградова Т. І., <https://is.gd/Yv7jb7>), де можна обговорити про свої проблеми та потреби здобувачам, академічному та іншому персоналу ЗВО і психолог надасть кваліфіковані рекомендації та поради (<https://is.gd/71Tvum>). У ЗВО добре розвинута соціальна база та дозвілля: відбувається формування та удосконалення спортивних навиків збірних команд здобувачів вищої освіти ХДАЕУ з настільного тенісу, волейболу, фут залу - це урізноманітнює дозвілля студентів і навчальний процес з фізичного виховання (<https://is.gd/h43JhW>). Також навчально-виховним процесом і культурно-масовою роботою займається підрозділ ЗВО – «Центр Культури та Мистецтв» (ЦКМ), який виховує у молоді естетичні погляди, смаки, вчить відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті, формує світогляд студентської молоді, її патріотичну життєву позицію, любов до рідної землі, українського народу, його мови, історії культури та традицій (<https://is.gd/пу33уМ>). ЦКМ складається з чотирьох відділень – Хореографічне відділення (театр танцю «Амадеус», гурт «Скіфські барабанщиці ХДАЕУ»), Театральне відділення (театр студентської мініатюри «Буріме», КВН, художнє читання), Вокальне відділення (ансамбль «Vand-AGRO» (квартети, тріо, дуети, соло), Художнє відділення (художники-оформлювачі, художники-декоратори). ЦКМ організовує та проводить культурно-масові заходи: дні факультетів, конкурси, Університетський зимовий бал, вечори відпочинку, ушанування ветеранів війни, АТО, праці, святкові концерти, спортивні заходи, зустрічі з працівниками й артистами Академічного драматичного театру ім. М. Куліша, екскурсії, виступи у Херсонській обласній бібліотеці ім. О. Гончара та обласній філармонії; художні виставки, фотовиставки робіт здобувачів ВО, звітні концерти, випуск блискавок, поздоровлень та інше. Традиційними святами ЗВО є урочистий церемоніал посвячення першокурсників у студенти, Міс та Містер університет, День Вишиванки, кубок ректора КВК та інші. ЦКМ протягом навчального року організовує. Усе вищенаведене дозволяє задовольнити потреби й інтереси здобувачів і НПП. Безпосередню роль у підтриманні безпечного освітнього середовища, захисті прав та інтересів здобувачів, їх участь в управлінні ЗВО, їх гармонійному, інтелектуальному та творчому розвитку відіграє Студентський парламент (самоврядування), яке є частиною Громадської організації «Південна Аграрна Молодь ХДАЕУ») (<http://www.ksau.kherson.ua/studsamovryaduv.html>, <https://is.gd/7So9nI>) Санітарно-технічний стан будівель і споруд ЗВО відповідає необхідним умовам експлуатації. Вищенаведену інформацію підтвердили усі фокус-групи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ХДАЕУ за ОП «Захист і карантин рослин» виявлена співпраця між здобувачами ВО, академічним персоналом, структурними підрозділами ЗВО, адміністрацією, роботодавцями та випускниками університету з питань навчально-наукового, соціально-культурного, інформаційного розвитку, освітнього консультування через закріплених кураторів і старост груп (<https://is.gd/bUvquR>, <https://is.gd/i1FHHm>, <https://is.gd/EajHfU>, <https://is.gd/HbELzb>), що також підтвердили різні фокус-групи. Здобувачі вже на етапі навчання мають можливість визначитися з майбутнім місцем працевлаштування через «Центр кар'єри» та Школу аграрного лідера: всі бажаючі зможуть знайти корисну інформацію не лише про потенційне працевлаштування, а й дізнатися про можливості проходження практик на підприємствах, отримати можливість пройти стажування закордоном, стати учасником конкурсного відбору по грантовій програмі стажування в рамках «Українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва» або ж відкрити власну справу (<http://www.ksau.kherson.ua/ck.html>, <https://is.gd/abnLf4>), проводяться ярмарки вакансій (<https://is.gd/yLt6JN>, <https://is.gd/Ta451e>). Діє програма – «Агроінтернаттура» (<https://is.gd/zMcfby>). Здобувачі ОП задіяні в науковому гурту – Захист і карантин рослин кафедри ботаніки та захисту рослин (<https://is.gd/qJnheI>), керівник – Макуха Ольга Володимирівна, кандидат с.-г. наук, доцент та інших гуртках (<https://is.gd/InoJZx>). У ЗВО на Агрономічному факультеті підтримуються наукові школи – «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» (засновник – Базалій Валерій Васильович, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва та агроінженерії); «Еколого-гідромеліоративних технологій» (засновник – Шапошников Донат Григорович, доктор технічних наук, професор, Заслужений працівник вищої школи України, кавалер ордена Леніна (1903-1990 рр)); «Зрошене землеробство» (засновник – Лисогоров Сергій Дмитрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений працівник вищої школи України (1903 – 1994 рр.) та інші (<http://www.ksau.kherson.ua/news-2/nsh.html>). Згідно результатів опитування, здобувачі високо оцінюють якість освітніх послуг у ОП і навчальний процес – 75-100% респондентів задоволені умовами та якістю навчального процесу (<https://is.gd/seoW2L>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ХДАЕУ сприяє доступності ЗВО для навчання осіб із особливими потребами (<https://is.gd/AdTQpa>). ЗВО приводить свої території, будівлі, споруди та приміщення у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів

та правил (зокрема ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти», ДБН В.2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»). У освітньому процесі застосовуються найбільш прийнятні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методи та способи спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників; забезпечуються доступність інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат тощо). Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується таким здобувачем освіти й затверджується ректором. НА ОП відсутні особи із особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ХДАЕУ діє Гендерна політика (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/266-gp/6312-gp.html>), де прописані зрозумілі та чіткі правила вирішення конфліктних ситуацій, які регламентуються наступними внутрішніми документами ЗВО: Колективний договір Херсонського державного аграрно-економічного університету на 2021-2023 роки (<http://surl.li/oaxi>), Положення про запобігання та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією (<http://surl.li/gece>), Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://is.gd/7clGIg>) та іншим законодавством. Реалізацію гендерної політики в ЗВО здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри публічного управління та адміністрування, здобувачі ВО в рамках роботи наукового гуртка. Серед освітніх компонент викладається навчальна дисципліна «Гендерна політика». Діє «Зворотній зв'язок» для попередження таких ситуацій. Також ЗВО жорстко контролює випадки корупції та протидіє їй через постійний контроль представників ЗВО (<http://www.ksau.kherson.ua/restr-2.html>). Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в ХДАЕУ – Ковтун Валентина Андріївна, діє комісія з оцінки корупційних ризиків (<https://is.gd/uLAPyN>). У ЗВО розроблено окремий розділ сайту – Протидія корупції (<https://is.gd/fSQIYq>), для забезпечення прояву корупційних і дискримінаційних складових освітнього процесу. Діє Психологічна служба і «Скринька довіри», де можна повідомити про факти корупції та інші факти «зловживань» у ЗВО. Проводяться планові заходи з запобігання корупції та інших видів дискримінації або приниження з боку осіб які забезпечують навчальний процес або прирівняних до них (<https://is.gd/vvkMuX>, <https://is.gd/amnchG>, <https://is.gd/LLeUAq> та інше). На ОП «Захист і карантин рослин» не виявлено заяв, скарг щодо дискримінації, різних видів домагань або корупції.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ОП має потужну матеріально-технічну та навчально-наукову базу, за допомогою яких можливо досягати цілей і ПРН. Діє дистанційне (онлайн) навчання, підтримується інклюзивна освіта. Здобувачі ОП мають постійну підтримку щодо соціальних, психологічних, інформаційних, консультативних та інших питань із боку представників ЗВО, його адміністрації та НПП, що підтверджено різними групами стейкхолдерів під час їх зустрічей із ЕГ. Упроваджений контроль та процедури врегулювання конфліктних ситуацій. Інфраструктура ЗВО добре розвинута. Усі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних і інформаційних ресурсів для забезпечення. ХДАЕУ плідно співпрацює з органами студентського самоврядування, роботодавцями, випускниками та академічним персоналом для поліпшення якості освітніх програм. Заклад працює в освітньо-науково-виробничому партнерстві з агропромисловими компаніями та науковими установами. ОП має потужну базу практик для реалізації та розвитку соціальних та професійних навичок здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін із даного критерію не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на ОП «Захист і карантин рослин» відповідає надсучасним вимогам у сфері освіти і постійно оновлюється. Проводиться діджиталізація освітнього процесу ОП. Відбувається тісна співпраця усіх груп, задіяних у розвитку ОП «Захист і карантин рослин» ХДАЕУ. Наявний вільний і безкоштовний допуск здобувачів вищої освіти та НПП до інфраструктури та філій ЗВО, інших інформаційних ресурсів і мережі інтернет. До освітнього процесу долучаються професіонали-практики, ЗВО створює з ними спільні проекти. Здобувачі задоволені якістю та їх підтримкою з боку ОП. ЗВО підтримує права та свободи усіх здобувачів ОП. Вищенаведену інформацію підтвердили всі задіяні у зустрічах стейкхолдери. ОП «Захист і карантин рослин» повністю відповідає вимогам Критерію 7, є взірцевим і інноваційним.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ХДАЕУ дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Захист і карантин рослин». Внутрішню систему якості освіти забезпечує Навчально-методичний відділ – структурний підрозділ ЗВО, що забезпечує організацію та управління навчально-методичною роботою. Його діяльність спрямована на вдосконалення, модернізацію та оптимізацію навчального процесу та моніторинг якості освітнього процесу (Положення про Сектор забезпечення якості освіти, <https://is.gd/4Upr66>, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, <https://is.gd/R9Ecm2>) та іншими документами. Періодичний перегляд ОП здійснюється академічним персоналом, професіоналами-практиками, випускниками та здобувачами та оновлюється щороку згідно змін у законодавстві та наданих пропозицій стейкхолдерів (<https://is.gd/MdPaqX>, <http://www.ksau.kherson.ua/infopaket.html>), де зазначається мета, характеристика ОП і інші її основні положення. При спілкуванні з гарантом ОП, здобувачами, НПП, представниками студентського самоврядування, роботодавцями і випускниками ЕГ дійшла висновку, що ЗВО дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми (як приклад, <https://is.gd/pmg7SH>, <https://is.gd/ASeODz>): з наданої інформації видно розвиток ОП за роками (2017 - <https://is.gd/ASeODz>; 2019 - <https://is.gd/LnaA1x>; 2020 - <https://is.gd/MdPaqX>), наведено протокол зборів Ради роботодавців Агрономічного факультету та пропозицію включення нової дисципліни – «Основи карантину рослин», виключення – «Організація карантинної служби в Україні» й перенесення – «Карантинні шкідливі організми» на третій курс навчання, що є більш доцільним щодо освітнього процесу; наведено приклади рецензій-відгуків різних структур аграрного комплексу України (<https://is.gd/CkOiMw>) тощо. У порівнянні з ОП «Захист і карантин рослин» 2017 р та 2019 р. змінено структурно-логічну схему цієї ОП: введено нові дисципліни з циклу обов'язкових компонент (згідно законодавства) – дисципліни – «Введення до майбутньої професії», «Іноземна мова (за фаховим спрямуванням)» та інші. Проводяться регулярні опитування здобувачів ВО (<https://is.gd/byIhbj>) Щороку відбувається переосмислення та оптимізація ОП «Захист і карантин рослин», проходять круглі столи щодо обговорення ОП, фітосанітарного стану посівів в Україні, актуальні питання в захисті рослин і інше (<https://is.gd/VGr6jC>, <https://is.gd/obgzCk>, <https://is.gd/wnvJas>), що підтвердили ЕГ на зустрічах всі залучені стейкхолдери. Проект ОП офіційно оприлюднюється на сайті ХДАЕУ (<https://is.gd/VIfmi9>), після чого усі охочі можуть долучитися до доопрацювання ОП на сторінці сайту – Громадське обговорення освітніх програм (<https://is.gd/yeuom3>), після чого Вчена рада ЗВО затверджує ОП з урахуванням рекомендацій і пропозицій стейкхолдерів. ОП «Захист і карантин рослин» оприлюднюється на офіційному сайті університету: <https://is.gd/MdPaqX>, <https://is.gd/E4sZcW>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічей із стейкхолдерами ЕГ виявила, що здобувачі залучені до періодичного перегляду ОП через органи студентського самоврядування (<https://is.gd/yeuom3>) та через спілкування з кураторами груп, деканом факультету та завідувачами кафедр та/або через «Скриньку довіри». Позицію здобувачів враховують також через проведення опитування та анкетування (<http://www.ksau.kherson.ua/yakosv/rezulank.html>) і їх аналіз. Здобувачі ХДАЕУ постійно обговорюють свої потреби та інтереси у вдосконаленні освітньої програми й активні у цьому процесі.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ХДАЕУ залучає роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП, що підтверджують протоколи обговорень із працедавцями (<https://is.gd/yeuom3>, <https://is.gd/cqASRW>) та передбачено Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://is.gd/R9Ecm2>). Постійно скликається Рада роботодавців (<http://www.ksau.kherson.ua/agro/4741-radrobagr.html>) для обговорення процедурних складових забезпечення якості освітньої програми. Під час зустрічей із роботодавцями, вони підтвердили участь у процесі періодичного перегляду ОП та надали докази врахування їх пропозицій (<https://is.gd/CkOiMw>). Також треба зазначити, що у перегляді ОП

приймають участь не тільки вітчизняні роботодавці, але й іноземні, що підтвердилося на Відкритій зустрічі під час дистанційної акредитації ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХДАЕУ діє Асоціація випускників ХДАЕУ. Голова Правління Асоціації випускників ХДАЕУ – Лазник Петро Іванович - випускник агрономічного факультету 1970 року, голова Херсонської міжнародної ради профспілок. Також членами правління асоціації (в кількісному складі 6 осіб) є представники й Агрономічного факультету - Артюшенко В.В. – випускник агрономічного факультету 1980 року; Урсал В.В. - випускник агрономічного факультету 1988 року. І в Наглядній раді також представлені випускники Агрономічного факультету: Новак Леонтій Миколайович - випускник агрономічного факультету 1972 року; Ганжа Володимир Федорович - випускник агрономічного факультету 1972 року; Гошва Степан Дмитрович - випускник агрономічного факультету 1972 року (<https://is.gd/Td23AW>). Здійснення заходів щодо залучення випускників в реалізації даної ОП має користь з точки зору об'єднання здобувачів ВО, випускників і науково-педагогічних працівників факультету, мотивації здобувачів вищої освіти до успішного засвоєння ОП, забезпечення кадрами наукових шкіл ЗВО та наступності поколінь. Регулярно відбуваються зустрічі з випускниками Агрономічного факультету (<https://is.gd/iNXfrb>), де вони діляться науковим і практичним досвідом, знайомлять здобувачів вищої освіти з актуальними питаннями сучасного сільськогосподарського виробництва, перспективами працевлаштування фахівців із захисту рослин, їх затребуваністю та конкурентними перевагами на ринку праці. Деканат Агрономічного факультету, разом з кафедрами ведуть постійну роботу з відслідковування траєкторій працевлаштування випускників спеціальності «Захист і карантин рослин». Також, у ЗВО періодично відбувається зустріч випускників, під час якої систематизується інформація про якість ОП та пропозиції щодо їх удосконалення (<https://is.gd/Td23AW>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Недоліків під час акредитації ОП не було виявлено. ХДАЕУ регулярно переглядає ОП, застосовує пропозиції та рекомендації для поліпшення навчально-наукового процесу та реалізації ОП, що пропонуються різними групами стейкхолдерів. Періодично збирається адміністрація ЗВО та персонал, який забезпечує функціонування освітнього процесу та ХДАЕУ в цілому: адміністрацією приділяється значна увага контролю якості навчального процесу, особливо, в сучасних умовах карантинних заходів, що реалізується на даний час у змішаній формі та перевірки рівня знань здобувачів ВО (<https://is.gd/fm8WEe>). Регулярно проводиться внутрішній моніторинг якості освіти (<https://is.gd/fm8WEe>). На офіційному сайті ХДАЕУ завчасно подається проєкт ОП для громадського обговорення (<https://is.gd/BIfmi9>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація програми ОП «Захист і карантин рослин» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» проводиться вперше. При удосконаленні ОП були враховані зауваження та пропозиції акредитацій інших освітніх програм ЗВО (<https://is.gd/NjImpw>, <https://is.gd/o6O8cW>, <https://is.gd/pYyAf9>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ХДАЕУ має високу культуру якості академічної спільноти, що сприяє розвитку ОП (Положення освітні програми, <https://is.gd/Najz7C>; Положення про Сектор забезпечення якості освіти, <https://is.gd/4Upr66>, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, <https://is.gd/R9Ecm2>); сформована Комісія з етики та академічної доброчесності, яка періодично проводить свої засідання (<http://www.ksau.kherson.ua/ad.html>, <https://is.gd/ucKBjE>, <https://is.gd/G1uOeU>). За інтерв'ювання, стейкхолдери підтвердили ЕГ залучення всіх учасників освітнього процесу до формування ОП та поліпшення навчальних, наукових і виробничих процесів. Адміністрацією ЗВО постійно проводиться анкетування різних фокус-груп (<https://is.gd/fLom10>). Відкритість і прозорість ХДАЕУ сприяє розвитку ОП «Захист і карантин рослин», тому всі учасники освітнього процесу націлені на постійний розвиток культури якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості ОП є послідовним, систематичним, відкритим і прозорим процесом, що сприяє практичній реалізації політики розроблення, затвердження, моніторингу якості освітнього процесу всіма його учасниками. Будь-хто може долучитися до поліпшення освітніх програм, це сприяє підтриманню високої корпоративної культури якості освітнього середовища ХДАЕУ. Усі задіяні в освітній процес приймають участь у покращенні ОП як рівноправні партнери. ЗВО має ергономічну будову внутрішнього забезпечення якості освітніх програм. ХДАЕУ має дійсно сформовану культуру внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, яка постійно поліпшується.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін щодо 8 критерію ЕГ не виявила. ЕГ рекомендовано ЗВО систематизувати та структурувати інформацію щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Створити форум для фіксування пропозицій і зауважень щодо поліпшення кожної ОП. Розробити дорожню карту розвитку ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП «Захист і карантин рослин» за першим рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 8 і знаходиться на достатньо високому рівні. ЕГ надала низку пропозицій і рекомендацій щодо поліпшення внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, тому оцінили на В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюється такими документами: Статут Херсонського державного аграрно-економічного університету (<https://is.gd/4obHze>); Стратегія розвитку Херсонського державного аграрно-економічного університету на 2021-2025 рр. (<https://is.gd/JKUELL>); Колективний договір Херсонського державного аграрно-економічного університету на 2021 – 2023 роки (<https://is.gd/CRZcX8>); Положення про Конференцію трудового колективу (<https://is.gd/IjiLLS>) тощо. Із іншими документами можна ознайомитися на офіційному сайті ХДАЕУ у розділі – Положення (http://www.ksau.kherson.ua/files/_pologen/), також вони дублюються на новому офіційному сайті ЗВО – <https://ksaeu.kherson.ua/uk/normativna-baza/> – вони є публічними та доступними. ХДАЕУ поширює інноваційні проекти в сфері якості освіти та навчального процесу, у тому числі розроблено та впроваджується новий сайт ЗВО, який ще більш ергономічний та зрозумілий, ніж попередній. Офіційний вебсайт транслюється на шести мовах (українській (основна мова сайту ЗВО), англійській (<https://is.gd/Ihvyev>), французькій (<https://is.gd/kocWai>), німецькій (<https://is.gd/UNZ8Tn>), російській (<https://is.gd/aBJTOw>), турецькій (<https://is.gd/iddhjf>)), за допомогою google-перекладача, який формує нову сторінку на відповідній мові. Також можна перевести сайт через google-перекладач і на інші мови: наприклад, чеську (<https://is.gd/i8xxis>, <https://is.gd/XXSPiO>), болгарську (<https://is.gd/H9K69T>), що розширює можливості ЗВО до залучення нових стейкхолдерів, партнерів, розвитку грантових програм. Наведену інформацію підтверджують скріншоти, зроблені ЕГ під час проведення акредитації ХДАЕУ (інформація додана до звіту). Новини, події, документи, освітній процес і життя ЗВО дублюються та анонсуються не тільки на офіційному вебсайті ХДАЕУ, але й у соціальних мережах: <https://www.facebook.com/ksau.kherson> (сторінка ведеться з 23 серпня 2012 р.; Школа аграрного лідера – <https://www.facebook.com/agroleaderksau>; Кафедра ботаніки та захисту рослин ХДАЕУ – <https://www.facebook.com/botanyplantprotection> (створена 2 березня 2018 року); <https://www.instagram.com/explore/locations/631494936887869/?hl=ru> й інші.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП (проект) «Захист і карантин рослин» першого рівня вищої освіти (бакалавр) за спеціальністю 202 «Захист і карантин» завчасно наведено на сайті ХДАЕУ – <https://is.gd/Bifmi9>. Також на веб-сторінці ХДАЕУ можливо ознайомитися й з іншими проектами ОП (<https://is.gd/yeuom3>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

За посиланнями – <https://is.gd/MdPaqX> (2020 р.), http://www.ksau.kherson.ua/files/_dokumenty_exp_grupy/ - наведено ОП «Захист і карантин рослин» (бакалавр) за роками впровадження. На вкладці –Якість освіти - Акредитація освітніх програм (<https://is.gd/pYuAf9>) можна ознайомитися з повною інформацією щодо забезпечення освітнього процесу ОП «Захист і карантин рослин» (бакалавр) і іншими освітніми програмами ХДАЕУ та їх навчальними дисциплінами, робочими навчальними планами тощо. Документація знаходиться у вільному доступі та є публічною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На вебсторінці ХДАЕУ розмішені нормативні документи у відкритому та публічному доступі для всіх бажаючих ознайомитися з ними. Сайт має ергономічну та інтуїтивно зрозумілу будову, наведено всю необхідну інформацію для освітнього процесу, що є взірцевим для діяльності ХДАЕУ. Також взірцевим і інноваційним є те, що сайт ХДАЕУ транслюється на шістьох мовах за допомогою google-перекладача – українській, англійській, французькій, німецькій, російській та турецькій, а також вебсторінку ЗВО можна трансформувати на інші мови світу, що розширює коло можливостей і співпраці ЗВО з іншими країнами та поширює інформацію про навчальний заклад далеко за межі України, сприяє формуванню спільних проектів із науково-дослідними, навчальними та виробничими установами й участі в різних грантових програмах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін із даного критерію не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Сайт відповідає сучасним вимогам проведення освітнього процесу та науково-технічної діяльності; інтуїтивно зрозумілий, є ергономічним. Інформативно та технічно підтримується не тільки офіційний сайт, але й інші соціальні мережі. ОП «Захист і карантин рослин» повністю відповідає Критерію 9, є взірцевим і інноваційним.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація освітньої програми «Захист і карантин рослин» першого рівня вищої освіти (бакалаврського) проводилась у віддаленому (дистанційному) режимі, відповідно до погодженої Програми візиту (<https://is.gd/DDLry6>). Члени експертної групи проаналізували Відомості про самооцінювання освітньої програми <https://is.gd/LaPXrD>, зробили запит на додаткові документи та отримали їх (http://www.ksau.kherson.ua/files/_dokumenty_exp_grupy/). Отримані документи та матеріали підтверджують легітимність позицій, які недостатньо висвітлені у Відомостях про самооцінювання освітньої програми. Освітня програма «Захист і карантин рослин» відповідає всім критеріям акредитації. Підготовка за ОПП «Захист і карантин рослин» за першим рівнем вищої освіти (бакалаврським) здійснюється відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», нормативних документів, які діють в Україні та «Положення про освітні програми у СНАУ» (<https://is.gd/LGptEV>). Експертна група, безпосередньо спілкуючись з адміністрацією, НПП, здобувачами, роботодавцями переконалася, що ЗВО, зокрема, випускова кафедра функціонують з метою посилення орієнтації управління на якісні аспекти освітнього процесу, регулярного удосконалення та оновлення всіх складових ОП «Захист і карантин рослин». У теку Національного агентства завантажені відео, на яких можна пересвідчитися, що усі зустрічі відбувалися згідно з розкладом роботи ЕГ (програмою візиту) всі учасники були присутні. Загальні враження про функціонування ОПП, прозорості та публічності інформації за ОПП, в усіх респондентів позитивне. У цілому проведення акредитації у дистанційному форматі дозволило ознайомитися з усіма необхідними документами, провести зустрічі з фокус-групами. Усі учасники зустрічей були відкритими у спілкуванні. Експертна група надала рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності ЗВО та ОПП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бакуменко Ольга Миколаївна

Члени експертної групи

Мостов`як Світлана Миколаївна

Коваль Геннадій Володимирович